

Projektbeskrivelse

Området omkring det tidligere stemmeværk ligger i den østlige del Varde Ådal, hvor Grindsted Å og Ansager Å mødes. Under sidste istid lå isens hovedopholdslinje øst for her. Smeltevandet fra de store ismasser har skabt ådalen og de flade sletter.

Stemmeværket og kanalen blev etableret i starten af 1940'erne, for at give mere vand til Karlsgårde Vandkraft, der skulle udvides til større kapacitet. Den ca. 10 kilometer lange kanal blev gravet med håndkraft og sikrede dermed arbejde til mange hundrede mennesker. Der blev etableret barakker til overnatning og til spising. Vandet til Karlsgårde Kraftværk blev samlet i Karlsgårde Sø og kom primært fra to kanaler – Holme kanal og Ansager Kanal. Således har det noget voldsomme indgreb i naturen haft stor betydning for elforsyningen og givet arbejde til mange.

I dag er Ansager Kanal nedlagt og fungerer kun som en lille grøft. Vandet er ført tilbage til Varde Å under et meget stort naturgenopretningsprojekt, som blev afsluttet i 2010 til glæde for naturen og besøgende. Under genopretningsprojektet blev også stemmeværket nedlagt. Området ligger i dag som en åben plads ned til Varde Å og tracéet til kanalen er stadig synlig i landskabet. Her er en imponerende udsigt ud over ådalens landskab med gammel løvskov omkring og der hviler en ro og historisk atmosfære på stedet.

Mange lokale bruger stedet til udflugtsmål og flere turister starter deres kano- eller vandretur herfra. Det er muligt at vandre fra Ansager by via trampestier i den smukke omgivelser til stemmeværket eller cykle/ på anden vis køre hertil. Der arbejdes på at etablere en vandresti langs kanalen som ender ved Karlsgårde Sø. Her er der forbindelse til Kyst til Kyst Stien, hvor man kan vandre tværs over Jylland fra Vejle til Blåvands Huk.

Området ved det gamle Stemmeværk gemmer således på et stort potentiale på at udvikle de rekreative muligheder ved at sikre tilgængelighed og sammenhæng i hele området samt forbedre muligheden for oplevelser, aktivitet og læring inden for både natur og kulturhistorie.

Naturrummet udgøres af:

Ved ankomsten af ådalen etableres der en mindre parkeringsplads med stabilgrus som underlag. Her skal der være plads til 6-8 biler.

På kanten af ådalen ligger det gamle driftshus som indrettes til et formidlingshus. Huset skal indeholde information om det kulturhistoriske på stedet samt betydningen af etableringen og fjernelsen af kanalen. Ligeledes vil der være information om de effekter genslyngningen af Varde Å har betydet for naturens diversitet af flora og fauna. Formidlingshuset skal fungere som et samlingspunkt for områdets besøgende.

Ved formidlingshuset etableres der et muldtoilet således at besøgende og overnattende er sikrede ordentlige forhold. Males i sort så det er så neutralt som muligt.

Rekreative lommer. Nede i ådalen etableres mindre "lommer" i den eksisterende beplantning. Disse lommer vil med deres handicapvenlige bord- og bænkesæt skabe sociale rammer for besøgende. Her er der et flot syn i ådalen med egeskovene der tegner konturerne op på begge sider af dalen.

Anløbsbro og optagningsplads. Ved åen etableres en anløbsbro og en optagningsplads. Dermed er det muligt at ligge til med både kano og kajak.

Camp Stemmeværket. Et område tilbagetrukket fra formidlingshuset og de "rekreative lommer". Her er det muligt at overnatte i 5 shelters, lave mad i bålhuset eller slå telte op. Der er 5 Shelters, som ligger i to områder med afstand imellem, således at de kan bruges separat af hinanden. To mindre shelters på 2,5 m. placeres lidt fra de tre store shelters. De store shelters 4,5 m. bredde, skal kunne rumme skoleklasser og spejdergrupper som også vil benytte bålhytten.

Camp stemmeværket er helt tilbagetrukket mod den gamle egeskov således at den ikke kommer til at virke forstyrrende i ådalen. Shelters kan etableres som mini kopier af de tidligere barakker, som arbejderne boede i. Hermed vil brugere, kunne være i elementer af kulturhistorien, der har udspillet sig her.

Der er givet tilsagn fra lokale lodsejere om at etablere en sti fra nord henover Varde Å, hvilket øger forventningerne til et markant større brug af området for fremtiden.